

**De Primis Et Ultimis Temporibus, Seu De Principio Et Fine
Mundi**

**Ulloa, Joannes de
Augustæ Vindelicorum [u.a.], 1719**

Caput 12. De locutione bestiarum in Paradys.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-81404](#)

hanc historiam, serpentis seductoris, 1. quod ibi nullum penitus intervenit animal: sed solus Dæmon, qui serpens dicitur, eo quia apparuit Evæ sub figura serpentis, sicut aliis apparare solet sub aliis figuris, ex condensata multitudine atomorum, replentium atmosphæram, compositis; & res solent vocari nomine illius, quod non sunt, apparent tamen esse, ut ibi ostendi: 2. Quod intervenit ibi animal verum, & reale, sed tanquam merum Organum, & instrumentum Diaboli extrinsecè afflentis, aut intrinsecè latentis, sicut in energumenis, ut num. 119. explicui. 3. quod vox serpens potest esse nomen adjectivum, non quidem formæ accidentalis, ut *albus*; sed rei substantialis, ut *persona*, juxta illos, qui personalitatem judicant esse quid positivum: Et consequenter, quod vox illa potest significare *illum, qui sibi intime affixum habebat serpentem*: Quod si fuerit nomen substantivum potest significare serpentem verum, & reale, qui affligens Diabolum, sicut notæ serviles, aut scapulare infame afflidunt malefactorem, impulit eum ad illud scelus novum, & sic fuit hujus causa moralis; causis autem moralibus frequenter tribuuntur effecta. Vel potest significare totum illud complexum ex Diabolo, & serpente, cum sit etiam vulgare, quod nomine unius tantum partis significetur ipsum totum. Sinechdoche quippe, & metonomia ubique sunt vulgares.

CXXXVIII. An autem hæc species corporeitatis, quam possibilem esse in Dæmonibus, jubet opinionem illorum, qui censuerunt Dæmones commistos fuisse cum filiabus Caini & ex hac scelerata commistione procreatos fuisse gigantes illos, quos meminit scriptura inquiens. Postquam enim ingressi sunt filii DEI ad filias hominum, illæ genuerunt, isti sunt potententes &c. Postea disputabo inter explicandum hæc verba. Interea certum est, prædictam corporeitatis speciem non prodeße quidquam, ut Dæmones vere ac simpliciter vivificant corpus il-

R.P. Illo de Principio & Fine Mundi.

lud, sive Organicum, sive informe, sive sit mera forma corporea, & materialis, sive quocumque aliud, ad quod gestandum in dedecus, & opprobrium continutum damnari potuerunt: Et multò minus prodesse, ut habeant semen corporeum prolificum, sicut animalia habent: Quapropter, si homines aliqui fuerunt generati ope Dæmonum, ut illi, quos Heroes ac semiDEOS appellabat prisca gentilitas, idè generati fuerunt, quia semen humanum copiosum spissum, crassum, spiritibusque refertum furati sunt Dæmones ab aliquo homine proportionato, & secundine matrici non multum distanti cito tissimè infuderunt, ne subtilissimi spiritus generationi servientes, dissiparentur: Et sic applicantes activa passivas, in causa fuerunt, ut heroes illi, sive etiam robusti gigantes (quorum ferox quondam sicalia dicitur juxta crebrò inventa ibi giganteaschelera) nascerentur. Momentanea quippè hæc transportatio seminis ad propinquam matricem non superat vires diabolicas, & semen ibi semel receptum naturaliter operatur, non secus ac si modo ordinario fuisse infusum. Sicut ignis Diabolice asportatus ex India Madritum eodem modo calefaceret, Dol Rio lib. accombureret Madriti, ac si modo or 2. disquis. dinario fuisse ibi positus. Vide P. del qu. 15. Rio.

CAPUT XII.

De Locutione Bestiarum in Paradiso.

CXXXIX. Hæc est altera difficultas, quam supra promisi disputare: Occasionem reddit S. Basilius, qui felicitatem Paradisi explicans, quem adhuc extare putat, inquit, *sunt illuc variorum etiam animalium spectacula*: Et mox. Quæ, Basil. Orat. & audiunt inter se, & loquuntur sensu deParadiso. satè: Hæc sententia sobrie intellecta prout credendum est scriptam fuisse à S. Doctore, non caret probabilitate: Sex itaque distinguenda sunt: Et quinque priora reor falsa esse. Primum, quod bestiæ locutæ sint sensu sensatione rationali nempè quatnus

N

nus locutio provenerit ex cognitione, ac volitione. Quæ opus essent mentis, atque rationis, quales sunt locutiones divinæ, Angelicæ, atque humanæ. Jam vides repugnare id essentialiter animali irrationali, quales sunt omnes bestiæ. 2. Quod locutæ sint sensatæ ex sola quidem phantasia, & appetitu materiali, de rebus tamen quæ sensu externo percipi nequeunt, v.g. de DEO, de substantiis spirituibus, de veritatibus universalibus, de conditionalibus, de disjunctivis, de illationibus unarum veritatum ex aliis. Et hoc etiam repugnat bestiis, tum quia licet homines per cognitiones materiales ex sola phantasia oriundas, valdè abstractivas & imperfætas, cognoscamus interdum v.g. inter dormiendum somno naturali objecta spiritualia ut Deum & Angelos &c. & consequenter objecta superantia sensus externos, hoc ideo est: Vel quia priores cognitiones spirituales, quas vigilantes habuimus de objectis illis, cum representent illa per species corporum, relinquunt etiam in phantasia speciem materialem sui ipsarum (quamvis enim materiale nequeat se solo producere rem spiritualem hæc potest cum principiis ordinariis producere illud.) Hæc autem materialis species casu excitata in somno, (sicut chorda casu taeta edit sonum) animam determinat, ut objecti spiritualis producat cognitionem imperfectam valdè adhuc intra genus cognitionis abstractivæ & similem, non quidem cognitioni spirituali, à qua mediate descendit, sed specie materiali, ex qua immediate producitur, & consequenter determinat animam, ut tunc producat cognitionem materiale valde imperfectam objecti spiritualis.

CXL. Vel ideo est, quia quando actu rationis cognoscimus objectum spirituale, cognoscimus etiam illud actu phantasiæ materiali, quippe cognoscimus illud instar rei corporeæ, atque per speciem rei corporeæ: Et quia non solum imaginamur res corporeas, sed etiam res

spirituales, v. g. Angelos, animas nostras &c. ille actus materialis phantasiæ relinquit speciem materialem sui ipsius in ea parte cerebri, ubi fiunt actus imaginationis. Hæc autem species in somno excitata, casu, vel ope Angeli boni, aut arte Angeli boni, aut arte Angeli mali, determinat animam alias capacem, ad hoc, ut de novo producat aliam cognitionem materialem illius ejusdem objecti: Unde habetur, non esse de ratione actus phantasiæ humanae quod suum objectum sit in te ipso immediate perceptum per aliquem sensum externum, cum possit dari actus phantasiæ, sive imaginativa potentia, qui exprimat, licet imperfectè valdè, objectum spirituale olim cognitum actu spirituali ab illa eadem anima: Vel demum ideo est, quia interdum propter speciem combinationem circumstantiarum, præsertim propter habitum, & confuetudinem personæ dormientis, non solum excitantur species materiales phantasiæ, verum etiam excitantur tenuiter, ac valdè imperfectæ species aliqua spiritualis ex priore aliqua cognitione spirituali relicta in anima. Hæc spiritualis species tenuis, & imperfecta relicta in anima, hanc determinat, ut de novo concipiatur abstractivam, & valde tenuem, atque imperfectam cognitionem spirituale illius ejusdem objecti. Et hæc est, quæ potest haberi inter dormiendum somno ordinario. Et sic potest salvare nunquam cognosci objectum spirituale sive quomodolibet superans sensus externos, nisi actu spirituali. Cæterum cum meritum, & peccatum grave poscat plenitudinem advertentiæ, atque confessus, palam, sit tenuissimam illam advententiam, quam dixi, tametis spiritualis sit, imparem esse merendo, aut peccando graviter in somno: *Liber Confessio*: Unaquæque ex his tribus rationibus propter quas possimus inter dormiendum habere aliquam cognitionem rei non recepta per sensus externos, trahit secum, quod prius co-

cognoverimus illam cognitione spiritali, nempe oriunda ex sola mente, ac ratione : Ergo ex hac experientia, aliquorum nostrorum somniorum, non potest argui ad bestias, quae utpotè irrationales, nunquam habere potuerunt cognitionem spiritualem: Ergo ex hac experientia non potest argui, bestias posse cognoscere objectum ullum, quod per sensus ipsarum non sit perceptibile : Ergo neque potest argui, eas posse loqui de illa locutione proveniente ex sola phantasia.

Idem Serm. 147. de temp.

CXLI. Tum etiam, quia bestiae non modo sunt impotentes cognoscere independenter à sensibus externis, qua impotentia nos quoq; premissimur in hoc statu, sed insuper sunt impotentes cognoscere ea, quae nequeunt percipi sensibus: quippe cum non habeant aliam viam, aliam portam, aliam fenestram, aliud medium ad cognoscendum, nisi solos sensus externos, & rebus per hos intrantibus nequeant uti ad habendum modum cognoscendi magis purum, & elevatum, non possunt cognoscere ulatenus, nisi quod per illos ingreditur. Homo autem cum sit rationis compos, si non fuerit ex illis carnibus, in quibus tota regula intelligentiae est consuetudo cernendi, hausta semel aliqua luce per sensus, potest nativâ suâ vi intelligendi multiplicare, ut ita dicam, illam, & tenui eo capiali adjutus acquirere suâ industriâ alias, & alias veritates, alias, & alias nobilores cognitiones (licet absolutè imperfectas, & abstractivas) circa objecta non perceptibilia per sensus: sicut mercator solers accepta initio modicâ pecunia solet industria suâ multiplicare illam: *quinque talenta dedisti mihi, ecce alia quinque &c.* Atque veritates universales, conditionales disjunctivæ, illativæ, DEUS, Angeli, & similia, non percipiuntur per ullum sensum externum. Ergo quamvis homo in cognoscendo pendeat etiam à sensibus potest nihilominus ista cognoscere, secus bestias: Ergo hæc non possunt loqui sensate de illis, locutione proveniente ex mera phantasia.

B. P. illoca de Principio & Fine Mundi.

CXLII. Tertium, quod bestiae locutæ sint sensate, locutione proveniente ex sola phantasia appetituque materiali, quæque esset de solis rebus per sensum exterrnum perceptibiliibus; posset tamen esse de omnibus his rebus sensibilibus: neque hoc dico posse evenire, v. g. quod loquerentur de motibus astrorum præteritis, & futuris, de febris, de fabrica navium, de exercitu instruendo, de choreis componendis (quæ omnia perceptibilia sunt per sensus materiales) qualitas namque, & universalitas rerum harum superat captum bestiarum, quas DEUS produxit in præsenti rerum systemate, quidquid sit de aliis pure possibilibus, has omnes excedentibus, & rationalitati magis accedentibus, quin attingant illam; & quia totus instinctus, quem experimur in bestiis non extenditur ad aliud, quam ad commoditatem proprii individui, ac proliis propriæ, ad aliaque pauca: *Quartum,* quod omnes prorsus bestiae etiam, quas mutas esse novimus, quales sunt pleræque aquatiles, fuerentur dicto privilegio loquendi. Etiam cimices, v. g. & Pulices: neque hoc dico, quia hujusmodi animalcula muta non habent in ore, gutture, aut alibi, organa, per quæ formetur invocem adhuc informem ventus, quem respiratione emittunt: Ergo vel tunc in Paradyso locutæ erant absque his organis (ecce novum miraculum) vel cum illis, & sic mutata fuisset fabrica & Aëconomia partium suarum integralium, quam mutationem, sicut non nego possibilem, ita nequeo affirmare existentem: *Quintum est, quod bruta perfectiora quæ habent in ore, gutture, & pectori organa ad vocem emittenda, v. g. canis, felis, equus, Leo, Musca, Culex, vespa, apis, & multæ volucres, locuta fuerint ex sola phantasia, ut solent loqui ebrii, phrænetici, dormientes, atque de illis solis rebus, quas defacto expriment aliis motibus suorum corporum, ac etiam voce inarticulata ostendunt se appetere, timere, aut non curare: Neque id dico evenisse*

defacto , quia neque in' natura , neque in scriptura , neque in Patribus (uno excepto Basilio , ut videtur , Philonem secuto) fundamentum de-
tego ad afferendum id defacto conti-
gisse.

CXLIII. *Sextum* denique est , quod hoc potuerit esse absque ulla repugnantia Metaphysica , aut physica . Hoc tantum dico , & de dicta sola specie locutionis puto locutum fuisse sanctum illum doctorem , quamvis attento verborum cortice videtur oppositum . Non enim credendus est tantus vir , & forsitan neque Philo , censuisse canem potuisse habere concionem ad populum , aut felim potuisse loqui cum suis filiis de modis capiendi mures , aut equum potuisse conscribi in senatum , ut sententiam diceret , aut similia alia , quando scripsit animalia in Paradiso audire inter se , & loqui sensate . Hæc autem locutionis species impar esset , ut ille serpens , qui decepit Ewam , fuisse merus serpens non motus à Diabolo : Quoniam illud colloquium fuit , ut ex ipso constat , de rebus , quæ sensu externo non percipiuntur : Explico igitur hanc circumscriptam , & castigatam speciem locutionis non repugnare bestiis adhuc in hac prudentia . In primis , arte , ac industria humana fit , quod nunc etiam aliquæ bestiæ articulatas non paucas edant voces , ut experimur in Picis , imo quod integras canant strophas ; ut experimur in Psithacis : Et consequenter fit , quod loquantur locutione proveniente ex sola phantasia , & appetitu materiali . Loquantur inquam quoad solam articulationem vocum , & formationem verborum per pronunciationem litterarum Alphabeti nostri : Cur ex dispositione supremæ naturæ naturantis non potuit fieri circa miraculum , quod aliae quoque bestiæ ederent formatas quoque , & articulatas voces illas , quas modo rudes , ac informes edunt : Sed in quo idiomate ? In eo , quod ipse DEUS pro unaquaque specie instituisset , vel pro omnibus in com-

muni : Certè solus DEUS instituit linguam , qua usi sunt Adam , & Eva , infundens illis facilitatem ad profendum ea verba , nec non notitiam significationis , quam ex placito di-
vino habebant . Ipse solus similiter instituit illa septuaginta duo idioma-
ta , quando in ædificatione Turris , confusum est labium universæ terre . Ipse solus combinans , & coordinans her-
eogenea membra bestiarum , instituit defacto illas semiarticulatas voces , & sonantes ex nostro alphabeto litteras aliquas , quas defacto edunt bestiæ , & quas sponte absque prævia instruc-
tione intelligunt suo modo sociæ , & nos ipsi ex consuetudine , v. g. His equorum Mu bovum Gua canum , qui &c. pullorum Juf catorum , His asinorum , & multa similia , in quibus audiuntur nostri alphabeti litteræ ; Hæ formatæ , ac articulate vo-
ces essent locutio , quatenus sonan-
tes ordinatæ , ac distinctæ litteras multas , sive plerasque nostri alpha-
beti , ederentur à bestiis ex cognitio-
ne , atque appetitu purè materiali-
bus , eodem penitus modo , quoniam
edunt alia signa externa , & aliorum membrorum motus , dum expriment famam , alacritatem , dolorem , ti-
morem , minas , & alios materiales appetitus , quos paßim experimur significari à bestiis per suas actiones , & motus . Deinde inter picas psita-
cos , & quædam alia animalia , sunt , quæ formant in gutture , & ore vo-
ces humanas , quibus assueverunt ; plurima vero alia ejusdem speciei , quia non assueverunt , nunquam for-
mant illas , quin propterea una , &
altera habeant organa diversa sub-
stantialiter , sed solum accidentaliter , quatenus una organa sunt ma-
gis levigata , & castigata quam jal-
tera . Ergo quin bestiæ haberent in hypothesi , quam dixi possibi-
lem , Organizationem substantialiter diversam ab ea , quam nunc habent , poterat fieri , quod tunc loquerentur in sensu dicto , & quod modò non loquantur , eo quia tunc haberent linguam , & guttur magis docilia , ca-
stigata , & levigata .

CXLIV.

CXLIV. Ratio potest esse. Bestias loqui locutione dictis restrictionibus castigata, staret physicè ex parte rerum in his tribus solis. Primo, quodphantasiam, & appetitum naturalem tantillum ampliorem, quammodo, haberent, eo quod organa his servientia nonnihil melius temperata essent. 2. Quod emissione aeris ex praecordiis, variisque moribus gutturis, linguae, atque oris totius, formarent in ore plures diversos sonos, non sane indigestos, & inarticulatos ut saepè nunc faciunt (alias sequeretur, quod nunc etiam loquerentur) sed articulatos, & per plures minutissimas inflexiones sonorum A.B.C.D,&c. 3. Quod horum sonorum formatio in ore proveniret ex phantasia, & appetitu materiali jam circa hanc, jam circa illam, jam circa aliam rem determinatam, sicut modo faciunt aliis motibus membrorum aliorum, & multoties rudi quodam, & indigesti sono in ore. In complexo ex his solis, staret locutio, quam in bestiis non repugnare probabile judico. Cum enim tor sint, ac tam diversi modi loquendi apud homines ipsos idiomatis ejusdem, oportet assignare conceptum aliquem communem in quo omnes utcumque convenient: Videtur autem satis congruus ille, quem dedi Disput. I. Dialecticæ n. 26. nimirum edere aliquod signum ex directa, & absoluta intentione, ut alias rem faciat: Cumquæ hæc intentio possit esse pure spiritualis, ut cognitio, & intentio divina, Angelica, & hominis sobrii, vel pure materialis, ut cognitio, & intentio hominis ebrii, aut phænetici, item cognitio, qua Gallus vocat gallinas ad prædam inventam, & gallinæ convocant similiter suam familiam articulatis illis vobibus Co., Co., Co. Item cognitio, & intentio, qua bestia aliæ edunt voces, quibus, aut sollicitant fœminas, aut minantur aliis: Idcirco locutio in genere prout præscindit à locutione oriunda ex mente, & obvianda ex sola phantasia, appetitumque materiali videtur consistere in hoc: Edere aliquod signum ex directa, & absoluta intentione interdum rationa-

li, interdum pure materiali, de eo, quod alius, aut sciat, aut intelligat, aut faciat, aut emittat rem aliquam: Ne autem inferas bestias defacto loqui, addidi quod signum sit, per varios motus lingue; gutturis, & oris, formatio, inflexio, & articulatio sonorum respondentium non uni, aut duobus, (ut etiam nunc contingit) sed pluribus Elementis A, B, C, D, &c, hoc enim est quod vulgo dicitur *loqui*. Atqui tria illa, nec metaphysice repugnant bestiis, adhuc attenta organizatione, quam defacto habent: Cedo rationem: Ergo non repugnat ullatenus species locutionis, quam probabilem puto: Quod si dixeris, hanc non esse propriæ, ac simpliciter locutionem habebimus quæstionem de voce: Et distinguam: Non est propriæ proprietate actus rationis concedo: Non est propriæ proprietate actus phantasie, formantis vocem externam articulatam per elementa, alphabeti nostri nego: Hoc modo loquuntur ebrii, dormientes, & pueri nondum naucti usum rationis, & tamen simpliciter loqui censemur,

CXLV. Tota igitur realitas locutionis, quam judico non repugnare bestiis, & non repugnasse in Paradyso, consistit in eo, quod ex cognitionibus, & appetitibus, materialibus vivacioribus tantillum, quam sunt illi quos modo habent, formarent, gutture, lingua, & ore plures modo voces, & multis litteris alphabeti nostri articulatas, quibus exprimerent illa objecta materialia (& pauca alia) quæ modo exprimit motibus aliis membrorum, & etiam quæ vocibus sonantibus unam, vel alteram litteram nostri alphabeti, ut Leo exprimit, Ruu, Bos Muu, Gallinæ Clo, Canis Gna, Columba Hun, Pavio Miavi, sicut felis. Corvus Cha, ita ut canis, v. g. Loco illorum saltuum, & germituim, quos dat, quando herum videt manducantem, vocem ederet has, vel similes voces sonantem *da mibi, baco famam* loco illius minacis, murmuris, & illius ostensionis dentium, quando minatur, ederet aliam

vocem sic sonantem, *Abi hinc: Discer-pam te: Loco illius agitationis cau-dæ, aurium depressionis, saltuum, & festivorum latratuum, quando redeuntem videt herum, ederet vo-ces his, vel aliis formatas litteris: Quantum gaudeo: Benè veneris, beus scitote herum adesse: Similiter quando felis blando illo murmure vocat suos catulos emitteret articulatam vocem, v. g. O viscera mea, venite filii: Si-militer quando gallus convocat gal-linas, & hic pullos suos loco illius, Clo, Clo, emitterent articulatam vo-cem, v. g. citò, citò, habemus rem, quan-do Equus, Mula, & Asinus erec-tione aurium significant specialem at-tentionem, loco illius actionis emit-terent formatam aliquam vocem, v. g. quid? quæ res ista, quando vero aurium depressione, & quasi falso risu minantur, loco hujus actionis proferrent vocem articulatam, v. g. ac-cede, ac-cede, calces te manent, & si-militer respective in aliis bestiis; cum-que non appareat gravis ulla diffi-cultas in eo, quod bestiæ vivaciorem ta-tillum habuerint imaginationem, & appetitum materialem, nec non ad res materiales aliquatenus plures, nec in eo, quod lingua, & gutture exprimerent appetitus materiales, quot modo exprimunt actionibus aliis, & aliarum partium modibus, nec in eo, quod suæ voces plura so-narent elementa nostri alphabeti, quæmodo sonant, nec in eo, quod hos sonos ederent ex cognitione, & appetitu materiali, sicut defacto edunt alias actiones externas: Hac de causa censeo, non esse gravem ullam diffi-cultatem in eo, quod loqui possint, aut locuta sint in Paradyso juxta Ba-silium locutione dictis restrictionibus castigata. Et similiter cum non sit specialis difficultas in eo, quod be-stiæ sociæ intelligerent suo modo il-las articulatas voces, sicut nunc in-telligunt alias voces, alias externas actiones sociarum fuarum, & nos quoquè usu, & experientia intelli-gimus illas: Hac etiam de causa pu-to satis probabile, quod bestiæ habe-*

re potuerint à DEO idioma vel uni-versale pro omnibus, vel potius multiplex juxta multiplicitatem spe-cierum animalium, quo se materia-liter caperent, ac benè intelligerent; Est ergo probabilis sub restrictioni-bus initio datis, sententia Patris illius ajentis, quod tempore Paradysi be-stiæ audiunt inter se, & loquuntur sen-satè, sensatione utique valde distan-te à rationalitate.

CXLVI. Hinc primo. Argumen-ta conantia bestiis repugnare locu-tionem sensatam verè ac proprie-tatem, concedenda sunt de sensatione, veritate, ac proprietate mentis ac rationis: Item de ea, quæ sit super re-bus superantibus sensum externum: Item, quæ sit super rebus omnibus hoc sensu perceptibilibus; negando ve-ro sunt de sensatione, veritate, ac prop-rietarytate sæpè explicatis. Hinc si quæras idioma, quo loquerentur, ridiculam rem quæras: Quo idioma-tè, seu quo externo modo manifestat canis alacritatem, furorem, famem, timorem, doloremve, quando has passiones manifestat jam unis, jam aliis vocibus, jam unis, jam aliis motibus corporis? Idiomate utique, seu modo canino: Id continget tunc: Eset a DEO institutum aut unum idioma universale belluinium, pro omnibus belluis, aut potius ut supra dicebam, multiplex juxta ipsa-rum divisitatem, v. g. idioma Leo-ninum, idioma eqnimum, idioma bovinum &c. Sicut enim defacto DEUS coordinans belluarum corpo-ra, & horum partes combinans, in-stituit illis voces rudes, quibus has passiones manifestant, modis diver-sis, ita tunc vivaciorem, & univer-saliorem dans illis imaginationem, & aliquantulum plus modificans besti-rum guttur, linguam, & os, in-fatuisset unicuique speciei speciales ex-ternos, & articulatos modos ex-primendi passiones easdem, & consequenter specialia idiomata bel-luina.

CXLVII.

CXLVII. Hæc sunt, quæ disputanda selegi ex tribus primis capitibus Genesij; Alia de peccato Originali, de ligno vitæ, de arbore scientiæ, de cherubino custode, & gladio igneo, de Paradysi destructione, vel conservatione passim disputata occurunt. Interea nota: Cum homo & terrestria animalia incepint esse die sexta mundi, creatus, & redemptus est homo die, quam nunc vocamus feriam sextam: Sextam inquam, non à prima creatione & motu solis, nam respectu hujus, utpote facti die quarta, erat dies secunda, sed sextam à prima creatione cœli, & terræ: Die, quam vocamus feriam quintam, facta sunt animalia, & volatilia; Die, quam dicimus feriam quartam, facta

funt sydera errantia: Die, quam vocamus feriam tertiam, productæ sunt herbae, atque arbores. Die, quam feriam secundam vocamus, factum est mare & cœlum Chryſtallinum: Die quam Dominicam nuncupamus, creatum est empyreum, terra, aqua, & lux, & Christi Domini resurrectione datum est nobis pignus resurrectionis corporum nostrorum è terra, ut ipsa etiam aliquando ingrediantur empyreum: Conſtat hic ordo inversus ex ordine directo. Quem dat Moyses, & quem fecutus sum in tota ha Disputatione & quem Ambroſius ſequitur in suis hymnis.

DISPUTATIO SECUNDA.

De Primis Incolis hujus mundi usque ad diluvium.

Numerum, qualitates Physicas, & morales, prædestinacionem, reprobationemque hominem, qui vixerunt per illos 1656. Annos ab orbe condito usque ad orbem inundatum, disputanda ſuscipio, cum de diluvio ipſo nonnulla jam dixerim disputatione prima num. 55. & seqq.

CAPUT I.

Propagatio, & Civiles discipline hominum ante diluvium.

I. E Sto conclusio: Videtur genus humanum jam fuſſe propagatum tempore diluvii Noëtici non minus quam modo, aut forte multo plus: Et conſequenter fuſſe Europeos, Asiaticos, Africanos, Americanosque antediluvianos: Habuiſſe urbes, pagos, rura, & castella ſicut nunc: Insulas habuiſſe, & conſequenter nauticam exercuiſſe, atque mercaturam: Artes, ac disciplinas non tantum Mechanicas, & libera-

les, ſed etiam ſacras nonnullos ex eis didiſſe, & alios docuiſſe voce, ac ſcriptis. Habuiſſe monarchias, Aristocracias, Democracias, aliasve regiminis species, magis, aut minus perfectas, quam praefertes: Uſos fuſſe omnes illos eadem lingua non utique Syriaca, ut aliquis vult, nec Belgica, ut mavult alijs; ſed Hæbreæ, quamvis per multas dialectos diviſa, ita ut ægrè ſe caperent unæ, & aliae ex illis gentibus. Hæc omnia dico ſub verbo videtur, quia cum neque Metaphysica, nequè physica ratio convincat aliquid ex his, ſicut nequè contradictorium, rationabilius tamen inclinat animus in hæc, quam in contradictoria. Probo primam Aug. 15. de partem, quam ſatis indicat S. Augustinus vocans illam primam hominum generationem in immensum Annos 1656. propagatam.

Civ. cap. 8.

II. Igitur major probabilitas illius propagationis, quam dixi fundatur non in ſingulis, ſed in his quatuor simul